

УДК 338.24

JEL Classification: D92, G17

ГРЕБЕНІКОВА О. В.¹, ДЕНИСОВА Т. В.², ІВАНИЦЬКИЙ Д. С.³

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

DOI: 10.32620/cher.2021.4.09

Постановка проблеми. В сучасних умовах турбулентності економіки основою забезпечення сталого розвитку підприємства є ефективне використання його фінансового потенціалу, який зможе забезпечити безперебійність виробничого процесу, своєчасність виконання фінансових зобов'язань і динамічний розвиток суб'єкту господарювання шляхом фінансування інвестиційної діяльності. Тому актуальною є проблема оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Мета статті* – узагальнення та систематизація поняття «фінансовий потенціал», аналіз існуючих методів його оцінювання, виділення переваг і недоліків, можливості застосування на практиці. *Об'єктом дослідження* є фінансовий потенціал промислових підприємств і методи його оцінювання. *Методи, використані в дослідженні:* методи наукового пізнання, а саме аналіз і синтез, індукція, вимірювання, спостереження, формалізація, логіко-аналітичні прийоми, а також методологічний апарат фінансового аналізу та математичної статистики. *Основною гіпотезою* дослідження є припущення, що діагностика фінансового потенціалу підприємств має ґрунтуватися на методах, використання яких дасть можливість коректно і однозначно інтерпретувати їх результати, уникнути упередженості й інших недоліків, які знижують якість оцінювання фінансового потенціалу підприємств. *Виклад основного матеріалу.* У дослідженні визначено, що фінансовий потенціал суб'єкта господарювання є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства, пов'язана з рівнем привабливості для кредиторів та інвесторів і характеризується наявними фінансовими можливостями. Систематизовано поняття «фінансовий потенціал підприємства». Проведено аналіз існуючих методів оцінювання фінансового потенціалу промислового підприємства. Визначено необхідні передумови їх практичної реалізації, а саме: урахування специфіки галузі суб'єкта господарювання, рівня забезпечення фінансового потенціалу, врахування тенденцій і динаміки економічного розвитку. Доведено, що аналіз фінансового потенціалу підприємства є ключовим інструментом у визначенні напрямків розширення виробництва промислового підприємства. *Оригінальність та практична значимість* дослідження полягає в тому, що за результатами аналізу методичного базису було класифіковано методи оцінювання фінансових можливостей промислового підприємства, виявлено їхні основні переваги та недоліки, можливість використання.

¹ **Гребенікова Олена Володимирівна**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Grebenikova Olena, Ph.D. in Economics, Associate Professor, Associate Professor of Finance, Accounting and Taxation Department, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0003-2695-4630

e-mail: grebenikova@ukr.net

² **Денисова Тетяна Володимирівна**, канд. техн. наук, доцент, доцент кафедри вищої математики та економіко-математичних методів, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна.

Denysova Tetiana, Ph.D. in Technical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Higher Mathematics and Economic-Mathematical Methods Department, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0001-7254-0901

e-mail: tetiana.denysova@hneu.net

³ **Іваницький Дмитро Сергійович**, магістрант спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Ivanitskiy Dmytro, master of 072 Finance, Banking and Insurance specialty, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0001-7111-6025

e-mail: ivanickiy.dm@ukr.net

Висновки та перспективи подальших досліджень: обґрунтовано необхідність формування індивідуального комплексного вектору дослідження фінансового потенціалу підприємства в умовах глобальних соціально-економічних викликів у відповідності до методичного інструментарію, детермінантами якого мають посідати економіко-математичні методи.

Ключові слова:

фінансовий потенціал, фінансовий стан, фінансова стійкість, фінансові ресурси, методика оцінювання, платоспроможність, промислове підприємство.

ANALYSIS OF METHODS OF EVALUATION OF FINANCIAL POTENTIAL OF THE ENTERPRISE

Formulation of the problem. In today's turbulent economy, the basis for sustainable development of the enterprise is the effective use of its financial potential, which can ensure the continuity of the production process, timely fulfillment of financial obligations and dynamic development of the business entity by financing investment activities. Therefore, the problem of the enterprise financial potential estimation is relevant. *The purpose of the article* is to generalize and systematize the concept of "financial potential", analysis of existing methods of its estimation, the advantages and disadvantages identification, the possibility of application in practice. *The object of research* is the industrial enterprises financial potential and methods of its estimation. *Methods used in the study:* methods of scientific knowledge, namely analysis and synthesis, induction, measurement, observation, formalization, logical-analytical techniques, as well as the methodological apparatus of financial analysis and mathematical statistics. *The main hypothesis* of the study is the assumption that the diagnosis of the enterprises financial potential should be based on methods whose use will allow to correctly and unambiguously interpret their results, avoid bias and other shortcomings that reduce the quality of the enterprises financial potential estimation. *Presenting main material.* The study found that the enterprise financial potential is one of the most important characteristics of its financial condition, associated with the level of attractiveness to creditors and investors and is characterized by available financial opportunities. The concept of "enterprise financial potential" has systematized. The analysis of existing estimation methods of the industrial enterprise financial potential had carried out. The prerequisites for their practical implementation has identified, namely: taking into account the specifics of the industry, the level of financial potential, taking into account trends and dynamics of economic development. Has proved that the analysis of the enterprise financial potential is a key tool in determining the directions of expansion of industrial production. *The originality and practical significance of the study* lies in the fact that the results of the methodological basis analysis has classified methods for assessing the industrial enterprises financial capabilities, has identified their main advantages and disadvantages, the possibility of use. *Conclusions and prospects for further research:* the necessity of formation an individual complex vector of the enterprise financial potential research in the context of global socio-economic challenges in accordance with the methodological tools, the determinants of which should be economic and mathematical methods, has substantiated.

Key words:

financial potential, financial condition, financial stability, financial resources, evaluation methods, solvency, industrial enterprise.

АНАЛИЗ МЕТОДОВ ОЦЕНЕНИЯ ФИНАНСОВОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ

Постановка проблемы. В современных условиях турбулентности экономики основой обеспечения устойчивого развития предприятия является эффективное использование его финансового потенциала, который сможет обеспечить бесперебойность производственного процесса, своевременность выполнения финансовых обязательств и динамичное развитие предприятия путем финансирования инвестиционной деятельности. Поэтому актуальна проблема оценки финансового потенциала предприятия. *Цель статьи* – обобщение и систематизация понятия финансовый потенциал, анализ существующих методов его оценки, выделение преимуществ и недостатков, возможности применения на практике. *Объектом исследования* финансовый потенциал промышленных предприятий и методы его оценки. *Методы, использованные в исследовании:* методы научного познания, а именно анализ и синтез, индукция, измерение, наблюдение, формализация, логико-аналитические приемы, а также методологический аппарат финансового анализа и математической статистики. *Основной гипотезой исследования* является предположение, что диагностика финансового потенциала предприятий должна основываться на методах, использование которых позволит корректно и однозначно интерпретировать их результаты, избежать предвзятости и других недостатков, снижающих качество

оценки финансового потенциала предприятий. *Изложение основного материала.* В исследовании определено, что финансовый потенциал предприятия является одной из важнейших характеристик финансового состояния предприятия, связанная с уровнем привлекательности для кредиторов и инвесторов и характеризуется имеющимися финансовыми возможностями. Систематизировано понятие «финансовый потенциал предприятия». Проведен анализ существующих методов оценки финансового потенциала промышленного предприятия. Определены необходимые предпосылки их практической реализации, а именно: учет специфики отрасли предприятия, уровня обеспечения финансового потенциала, учет тенденций и динамики экономического развития. Доказано, что анализ финансового потенциала предприятия – ключевой инструмент в определении направлений расширения производства промышленного предприятия. *Оригинальность и практическая значимость исследования* в том, что по результатам анализа методического базиса были классифицированы методы оценки финансовых возможностей промышленного предприятия, выявлены их основные преимущества и недостатки, возможность использования. *Выводы и перспективы дальнейших исследований:* обоснована необходимость формирования индивидуального комплексного вектора исследования финансового потенциала предприятия в условиях глобальных социально-экономических вызовов в соответствии с методическим инструментарием, детерминантами которого должны занимать экономико-математические методы.

Ключевые слова:

финансовый потенциал, финансовое состояние, финансовая устойчивость, финансовые ресурсы, методика оценки, платежеспособность, промышленное предприятие..

Постановка проблеми. В сучасних умовах турбулентності економіки фінансова стабільність підприємства є одним з базових факторів його сталого та ефективного розвитку. В свою чергу, фінансовий стан виступає в ролі фундаменту для фінансової стабільності, що в цілому є однією з найважливіших характеристик економічної діяльності. Головною умовою забезпечення фінансової стійкості підприємства є наявність у певні періоди часу достатнього об'єму фінансових ресурсів, які зможуть забезпечити безперебійність процесу, своєчасність виконання фінансових зобов'язань і динамічний розвиток суб'єкту господарювання шляхом фінансування інвестиційної діяльності. Динамічність факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, а також складна структура фінансових задач, формують значний перелік питань у сфері фінансового менеджменту підприємства, які потребують комплексного підходу до їх вирішення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанню оцінювання фінансового потенціалу підприємства приділяють значну увагу як українські, так і зарубіжні економісти-науковці, зокрема В. Биков [1], С. В. Онишко [2], І. Є. Андрющенко [3], В. М. Гриньова [4], В. Свірський [5], А. С. Назаренко [6], Н. Т. Толстих, О. М. Уланова [7], В. В. Ковальов [8], К. Ільїна [9] та інші. Попри значну кількість наукових праць, присвячених визначенню поняття «фінансовий потенціал» в економічній літературі досі немає досить чіткого пояснення даної категорії. Зазвичай, трактування є

або розмитим, або суперечливим, оскільки розглядається лише суто в контексті певної теоретичної проблематики.

Таким чином, метою статті є узагальнення та систематизація поняття «фінансовий потенціал», аналіз існуючих методів його оцінювання, виділення переваг і недоліків, а також практичність застосування в реальних умовах виробництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Більшість сучасні економістів-науковців розглядають поняття «фінансовий потенціал» як складову частину економічного потенціалу підприємства. Як окрема категорія «фінансовий потенціал» розглядається рідше. Під фінансовим потенціалом підприємства мається на увазі сукупність характеристик підприємства, що відображає його фінансове положення, наявність фінансових можливостей для розвитку та здатність ефективно використовувати фінансові ресурси для досягнення поставленої мети. Фінансовий потенціал розглядається, з одного боку, через призму якісної характеристики фінансових ресурсів, з іншого – через результативність діяльності підприємства. Існує сукупність факторів, що характеризує фінансовий потенціал підприємства, зокрема достатність оборотних засобів на підприємстві, вартість майна, норма накопичення прибутку, тощо [6]. Загалом, фінансовий потенціал впливає як на рівень економічного потенціалу, так і на рівень інвестиційного потенціалу. Знову ж таки, проаналізувавши теоретичне підґрунтя змісту «фінансовий потенціал підприємства», можна визначити, що думки

авторів з цього приводу розділяються: одні розглядають дану категорію за ресурсними показниками, інші – за стабільністю фінансового стану підприємства.

У таблиці 1 представлено результати аналізу і систематизовані наукові підходи щодо визначення поняття «фінансовий потенціал підприємства».

Як свідчать результати аналізу літературних джерел [1] – [9] трактування терміну «фінансовий потенціал» доцільно розглядати як певну сукупність наявних і потенційних ресурсів, а також можливостей, що можуть бути мобілізовані для досягнення стратегічних ці-

лей організації. Основними ключовими моментами, які можна спостерігати у трактуваннях поняття «фінансовий потенціал», є:

– фінансовий потенціал є ширшим поняттям, ніж фінансові ресурси, оскільки включає в себе останні;

– його підвищення можливе за рахунок фінансової стійкості та конкурентоспроможності організації;

– передбачає досягнення певного позитивного результату внаслідок його результату, і як правило це фінансовий результат;

– сукупність певних здатностей і можливостей суб'єкта господарювання, що можуть бути реалізовані за певних умов.

Таблиця 1 – Систематизація поняття «фінансовий потенціал підприємства»

Автори	Визначення поняття "фінансовий потенціал підприємства"
Ресурсний підхід	
Бикова В. [1]	Це рушійна сила, необхідна для переведення сконцентрованих на підприємстві ресурсів із статичного стану в динамічний, що забезпечує максимально ефективну реалізацію цілей та напрямів розвитку підприємства
Онишко С. В. [2]	Фінансовий потенціал відображає не лише наявні фінансові ресурси, а й їхні резерви, котрі можуть бути використані за певних умов
Свірський В. [5]	Це сукупність наявних та потенційних фінансових ресурсів, що можуть бути мобілізовані та реалізовані фінансовою системою за певних умов для забезпечення сталих темпів економічного зростання у визначений період часу
Толстих Н. Т., Уланова О. М. [7]	Забезпеченість фінансовими ресурсами, необхідними для нормального функціонування підприємства, доцільність їх розміщення та ефективність використання
Результативний підхід	
Ковальов В. В. [8]	Фінансовий потенціал створює фундамент для трансформації наявного у підприємства ресурсного потенціалу в конкретні результати господарської діяльності підприємства
Ільїна К. [9]	Сукупність можливостей підприємства, які визначаються наявністю і організацією використання фінансових ресурсів.
Мерзлікіна Г.С., Шаховська Л.С. [10]	Потенціальні фінансові показники виробництва (рентабельності, ліквідності, платоспроможності), потенційні інвестиційні можливості

Джерело: систематизовано авторами на основі [1] – [10]

Найбільш точним, на думку авторів, є визначення О. С. Хринюка [11], який трактує фінансовий потенціал підприємства як сукупність його наявних і потенційних можливостей щодо мобілізації та нарощення їхнього обсягу і трансформації їх в інші фактори виробництва у відповідності до потреби з метою досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства.

Тобто, фінансовий потенціал є «фундаментом», на якому будується діяльність підприємства. Фінансовий потенціал опосередковує всі етапи функціонування суб'єкта господарювання, починаючи з моменту створення (формування уставного капіталу) і закінчуючи досягненням мети діяльності організації (отримання прибутку). З одного боку, фінансовий потенціал підприємства характеризує досягнутий рівень накопичення або використання ресурсів,

з іншого – досягнутий рівень виступає можливістю перспективної діяльності.

Здійснення діагностування фінансового потенціалу підприємства є важливим завданням як для власників, так і зовнішніх користувачів інформації. При ефективному використанні фінансового потенціалу підприємство збільшує свою ринкову вартість, що є індикатором для потенційних інвесторів, акціонерів, кредиторів та інших зовнішніх суб'єктів оцінювання щодо доцільності інвестування коштів у досліджуване підприємство та його платоспроможності.

Як бачимо, різні підходи до трактування поняття «фінансовий потенціал» сприяли появі різних методичних підходів до його оцінювання. Крім того, фінансовий потенціал складається з системи взаємозв'язків та взаємозалежностей між грошовими потоками, ресурсами, виробництвом, прихованими можливостями або загрозами подальшого функціонування. Як критерії оцінювання фінансового потенціалу використовуються такі показники як рентабельність, ліквідність, платоспроможність, а також окремо потенціальні інвестиційні можливості. При цьому, запропоновані методики оцінювання фінансового потенціалу допускають розрахунок фінансових показників на базі бухгалтерської звітності підприємства.

Як правило, основою для більшості з них є оцінювання показників фінансового стану підприємства. Результати аналізу методичного базису діагностики фінансового потенціалу підприємства дали змогу виділити такі методи:

- матричний (коефіцієнтний метод);
- застосування інтегральної (факторної) моделі;
- експертних оцінок фінансових коефіцієнтів;
- дисконтованих грошових потоків;
- комбінований метод;
- оцінювання рівня використання фінансового потенціалу.

У науковій літературі та практичній діяльності підприємств для оцінювання фінансового потенціалу підприємства найчастіше використовують такі групи показників: прибутковість; ліквідність; платоспроможність; інвестиційна привабливість, ринкова вартість підприємства, чистий грошовий потік тощо. У цьому разі оцінювання фінансового потенціалу здійснюється на основі використання еконо-

міко-математичних методів дослідження. Найпоширенішими є метод фінансової та математичної статистики, метод адитивного та мультиплікативного згортання показників оцінювання фінансового стану та фінансових можливостей підприємства, матричний метод, експертний, бальний метод тощо.

Так, Т. Н. Толстих та О.М. Уланова [7] пропонують модель інтегрального оцінювання фінансового потенціалу підприємства, яка виглядає наступним чином (1):

$$F = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{P_i}{P} * k_i}{n}, \quad (1)$$

де F – значення фінансового потенціалу в балах; P – середньогалузеве значення фактору; P_i – значення фактору для конкретного підприємства; n – кількість факторів; k_i – коригуючий коефіцієнт для i -го фактору, який впливає на рівень фінансового потенціалу.

Використання інтегральних методів для діагностування фінансового потенціалу є зручним, оскільки дає можливість отримати однозначний результат, який легко трактувати. До основного недоліку можна віднести суб'єктивність експертів при відборі показників до інтегрального показника і визначенні вагових коефіцієнтів.

Автори роботи [12] пропонують оцінювати фінансовий потенціал за такими критеріями:

- за фінансовими показниками: експрес-аналіз основних показників, що характеризують ліквідність, платоспроможність і фінансову стійкість підприємства;
- за критерієм «можливість залучення додаткового капіталу»: ступінь привабливості підприємства для потенційного інвестора;
- за критерієм «наявність ефективної системи управління фінансами».

Вказані методики оцінки фінансового потенціалу використовують експертне оцінювання значень розрахованих показників з присвоєнням їм певної кількості балів, на основі сумарного значення яких визначається лише якісна характеристика рівня використання фінансового потенціалу підприємства. Так, Н. А. Самарська [13] пропонує давати експертну оцінку з урахуванням наступної шкали:

- потенційні можливості не використовуються взагалі – 2 бали;
- потенційні можливості використовуються на мінімальному рівні – 4 бали;
- потенційні можливості використовуються на середньому рівні – 6 балів;

- потенційні можливості використовуються вище середнього рівня – 8 балів;
- потенційні можливості використовуються повністю – 10 балів.

Головним недоліком викладених методів оцінювання фінансового потенціалу є те, що на їх основі можна отримати лише якісну оцінку рівня фінансового потенціалу підприємства, в той час як питання визначення конкретної величини самого потенціалу залишається відкритим.

Для оцінювання фінансового потенціалу підприємства також можна використати метод дисконтованих грошових потоків [14]. В першу чергу це пов'язано з тим, що в якості оцінкового показника фінансового потенціалу виступає ринкова вартість компанії. Цей метод оцінювання орієнтований на визначенні вартості бізнесу, дохід якого в майбутньому може суттєво відрізнятись від теперішнього.

Більш того, ринкова вартість має бути розрахована з урахуванням принципу найкращого і найефективнішого використання. Тобто, розрахунок величини грошового потоку, на якому базується оцінювання ринкової вартості, відбувається, виходячи з того варіанту раціонального використання ресурсів підприємства, який зможе забезпечити його максимальну вартість.

Порядок розрахунку вартості фінансового потенціалу з використанням методу дисконтованих грошових потоків має таку послідовність: оцінювання наднормативного чистого оборотного капіталу; оцінювання наднормативного чистого довгострокового капіталу; оцінювання резерву позикової здатності.

За результатами отриманих значень розраховується величина фінансового потенціалу шляхом додавання складових компонентів (таблиця 2).

Таблиця 2 – Послідовність оцінювання вартості фінансового потенціалу підприємства

1. Оцінка наднормативного чистого оборотного капіталу		
+	Величина грошових засобів	ДС1
+	Приведена вартість короткострокових фінансових вкладень	ДС2
+	Приведена вартість дебіторської заборгованості	ДС3
+	Приведена вартість товарно-матеріальних цінностей	ДС4
-	Подвоєна величина поточних пасивів	
=	Наднормативний чистий оборотний капітал	ФП1
2. Оцінка наднормативного чистого довгострокового капіталу		
+	Приведена вартість довгострокових фінансових вкладень	ДС5
+	Приведена вартість необоротних активів (за виключенням довгострокових фінансових інвестицій)	ДС6
-	Подвоєна величина довгострокових зобов'язань	
=	Наднормативний чистий довгостроковий капітал	ФП2
3. Оцінка резерву позикової здатності		
+	Величина власних засобів	
-	Величина позикових коштів *1,43	
=	Резерв позикової здатності	
=	Підсумкова величина фінансового потенціалу = (1)+(2)+(3)	

Джерело: систематизовано авторами на основі [13], [14]

Звідси виходить, що чим більша підсумкове значення фінансового потенціалу, тим вищі можливості підприємства, а отже максимально ефективна реалізація цілей і напрямків його розвитку. Якщо підприємство має відносно низький фінансовий потенціал (виходячи зі співвідношення розрахованої величини показника до фінансових результатів підприємства) варто звернути увагу на автоматизацію

процесів управління фінансами (аналіз фінансового стану, складання фінансових планів), впровадження сучасних методів і інструментів фінансового менеджменту, підвищувати кваліфікацію персоналу, який займається управлінням фінансами.

Для підприємств, які мають середні показники фінансового потенціалу варто підвищувати рентабельність операційної діяльності

підприємства, впроваджувати ресурсозберігаючі технології, провадити активну інноваційно-інвестиційну політику, впроваджувати заходи щодо мотивації персоналу, тощо.

На думку Кунцевича В.О. [15], найефективнішим методом дослідження фінансового потенціалу підприємства є комбінований. Він поєднує детерміновані математичні залежності між індикаторами та факторами, а також враховує вплив зовнішнього та внутрішнього середовищ і рівень менеджменту на підприємстві.

В основу методів оцінювання рівня використання фінансового потенціалу підприємства закладено аналізування результатів його діяльності за окремими напрямками, з врахуванням впливу факторів і виявлення резервів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Якщо підприємство має високий фінансовий потенціал, то потрібно безперервно проводити моніторинг фінансового стану організації, аналізувати фактори зовнішнього середовища, постійно пристосовуючись до цього змін, а також інвестувати вільні грошові кошти в нові проєкти, або фінансові активи, забезпечуючи отримання додаткового доходу.

Таким чином, оцінюючи переваги і недоліки різноманітних методів оцінювання фінансового потенціалу підприємства, зазначимо, що використання окремого методичного підходу недостатньо, оскільки це поняття охоплює систему кількісних і якісних чинників, що впливають на рівень фінансового потенціалу, варіюється залежно від галузі, виду діяльності, організаційно-правової форми підприємства, тривалості фінансового і операційного циклів тощо. Це зумовлює необхідність формування індивідуального комплексного вектору дослідження фінансового потенціалу підприємства в умовах глобальних соціально-економічних викликів у відповідності до методичного інструментарію, детермінантами якого мають посідати економіко-математичні методи і моделі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У дослідженні систематизовано і узагальнено поняття «фінансовий потенціал підприємства». Дану економічну категорію доцільно розглядати як сукупність наявних і потенційних можливостей підприємства щодо мобілізації та нарощення їхнього обсягу та трансформації їх в інші фактори виробництва у відповідності до потреби з метою досяг-

нення стратегічних і тактичних цілей підприємства. Аналіз методів оцінювання фінансового потенціалу показав, що попри їх чисельність, єдиного підходу щодо розрахунку немає. Здебільшого пропонуються методи на основі експертних оцінок, або із застосування найпростіших кількісних методів, які розкривають суть поняття «фінансовий потенціал» не повністю, а лише з точки зору ресурсного або результативного підходу. Багатоаспектність цієї категорії потребують формування індивідуального комплексного вектору до оцінювання фінансового потенціалу підприємства на базі економіко-математичних методів.

Література

1. Бикова В. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. №7 (37). С. 123 – 130.
2. Онишко С. В. Фінансовий потенціал інноваційного розвитку економіки. *Фінанси України*. 2007. №12. С. 67 – 74.
3. *Управління підприємством в умовах розвитку ринку : наукове видання* / В. М. Гриньова, М. М. Новікова, О. М. Красносова, О. Ю. Проскура, М. М. Сакун. Харків: Вид. ХДЕУ, 2003. 168 с.
4. Андрущенко І. Є., Потась С. Г. Методики та інструменти оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8307>.
5. Свірський В. Фінансовий потенціал: теоретико-концептуальні засади. *Світ фінансів*. 2007. №4 (13). С. 43–51.
6. Назаренко А. С. Теоретичні підходи до визначення сутності економічної категорії «фінансовий потенціал підприємства». *Економіка. Фінанси. Право*. 2009. №8. С. 22–29.
7. Толстых Т.Н., Уланова Е.М. Проблемы оценки экономического потенциала предприятия. *Вопросы оценки*. 2004. №4. С. 18–22.
8. Ковалев В. В. *Финансовый анализ: управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности*. Москва: Финансы и статистика, 1995. 432 с.
9. Ільїна К. Фінансовий потенціал інноваційного розвитку підприємства. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2009. №19. С. 256–261.

10. Мерзликина Г. С., Шаховская Л. С. *Антикризисное управление: оценка экономической состоятельности производственных систем*. Волгоград: ВолгГТУ, 1998. 102 с.

11. Хринюк О. С. Особливості оцінювання економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. №1. С. 121–127.

12. Бондар О. А., Куліков П. М., Шкуропат О. Г., Капінос О. М. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2017. № 4(60). С. 161–165.

13. Самарская Н. А. Определение интегрального потенциала предприятия при антикризисном управлении. *Человек и общество на рубеже тысячелетий: Межд. Сборник научных трудов / под ред. О. И. Кирикова*. вып.19. 2003. 363 с.

14. Николаевская О. А. Реализация инвестиционно-финансового потенциала предприятия. *Финансы и кредит*. №30(558), 2013. С.82.

15. Кунцевич В.О. Підходи до діагностики фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2005. № 1. С. 68-75.

References

1. Bykova, V. (2007) The concept of financial potential of enterprise development and its evaluation. *Current economic problems*, 7(37), 123–130.

2. Onyshko, S. V. (2007) Financial potential of innovative economic development. *Finansy Ukrainy*, 12, 67 – 74.

3. *Enterprise management in market development: a scientific publication* (2003) / V. M. Hrynova, M. M. Novikova, O. M. Krasnonosova, O. Yu. Proskura, M. M. Sakun. Kharkiv: Vyd. KhDEU, 168.

4. Andryushchenko, I., Potas, S. (2020), Modern methods of assessing the financial potential of the enterprise. *Efficient economy*,

11. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8307>.

5. Svirskyi, V. (2007). Financial potential: theoretical and conceptual principles. *The world of finance*, (13), 43 – 51.

6. Nazarenko, A. S. (2009). Theoretical approaches to determining the essence of the economic category "financial potential of the enterprise". *Economy. Finances. Right*, 8, 22–29.

7. Tolstykh, T. N., Ulanova, E. M. (2004). Problems of assessing the economic potential of the enterprise. *Evaluation questions*, 4, 18–22.

8. Kovalev, V. (1995). *Financial analysis: capital management. Investment choice. Reporting analysis*. Moscow: Finance and statistics, 432.

9. Iliina, K. (2009) Financial potential of innovative development of the enterprise. *Formation of a market economy in Ukraine*, 19, 256–261.

10. Merzlikina, G. S., Shahovskaya, L. S. *Crisis management: assessment of the economic viability of production systems*, Volhohrad, VolhHTU, 102.

11. Khryniuk O. S. (2013) Features of estimation of economic potential of the enterprise in the conditions of cyclic fluctuations. *Bulletin of socio-economic research*, 1, 121–127.

12. Bondar, O. A., Kulikov, P. M., Shkuropat, O. H. and Kapinos, O. M. (2017). Estimation of financial potential of an enterprises. *Economic Bulletin of the Dnieper Polytechnic*, 4 (60), 161–165.

13. Samarskaya, N. A. (2003). Determining the integrated potential of the enterprise in crisis management. *Man and society at the turn of the millennium: Intern. Collection of scientific works*, 9, 363.

14. Nikolaevskaya, O. A. (2013). Realization of investment and financial potential of the enterprise, *Finance and credit*, 30 (558), 82–87.

15. Kuntsevych, V.O. (2005). Approaches to diagnosing the financial potential of the enterprise. *Current economic problems*, 1, 68–75.

Стаття надійшла до редакції : 30.09.2021 р.

Стаття прийнята до друку: 30.12.2021 р.

Бібліографічний опис для цитування :

Гребенікова О. В. Аналіз методів оцінювання фінансового потенціалу підприємства / О. В. Гребенікова, Т. В. Денисова, Д. С. Іваницький // Часопис економічних реформ. – 2021. – №4 (44). – С. 62–69.

